

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

07.05.2020

Vår ref:

2020/5058

Deres dato:

Deres ref:

Lars Jonas Kemi
Idivuoma 2392
98016 Karesuando

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Vikan Røsæg, 77642117

Avslag på søknad om skadefelling på gaupe – Lainiovuoma sameby

Vi viser til søknad fra Lainiovuoma sameby om skadefelling av gaupe, datert 3.5.2020. Fylkesmannen fatter slikt

- Vedtak -

Fylkesmannen i Troms og Finnmark avslår søknad om skadefelling av gaupe i Skakterdalen, Slepelvia og Skrubben. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1, 3, 4 og 13.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Troms og Finnmark jf. forvaltningsloven § 32.

Søknaden

Lainiovuoma sameby søker om skadefelling på skadegjørende gaupe i samebyens beite- og kalvingsområde. Ved søknadstidspunktet er seks gaupedrepte rein dokumentert av Statens naturoppsyn. Parallelt med skadene som pågår i Skakterdalsområdet pågår en annen skade i området Vanasvarri, der har Fjelltjenesten dokumentert sju rovvilt drepte rein. Samebyen anslår at det er ca. 1 000–1 500 rein i området. Antall rein i området øker mot kalvingstiden. Rovvilttrykket forverres ytterligere på grunn av at kadavrene trekker ørn til området. Fjelltjenesten har konstatert flere jaktspor i området, der jerv har jaget rein. Det har vært og er fortsatt dårlige beiteforhold, reinen behøver ro for å beite, og det får de ikke på grunn av gaupas stadige jakt inne blant reinen. Akkurat ved søknadstidspunktet er det skare, men når det blir mildere synker reinen i snøen og blir lettere bytte ved angrep fra rovdyr.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b og § 77, jf. rovviltforskriften §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav h og § 9. Vedtak om skadefelling kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

I brev av 26.3.2020 om *kvote for betinget skadefelling av gaupe 2020 – utvidelse av kvote i region 8*, ble Fylkesmannen i Troms og Finnmark gitt myndighet til å vurdere betinget skadefelling, innenfor en kvote på to gauper og i tidsrommet 27.3–31.5.2020. Kvoten er belastet med ett dyr.

Søknader om skadefelling av gaupe behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset i tid, rom og antall dyr. Etter naturmangfoldlovens § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

For informasjon om rammer, målsettinger og organisering av forvaltning av rovvilt, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, kapittel 3.

Bestandssituasjonen for gaupe

Bestanden av gaupe har de siste årene vært under bestandsmålet både nasjonalt og i region 8, Troms og Finnmark. Det nasjonale bestandsmålet er 65 årlige ynglinger. Siste årlige rapport fra det nasjonale overvåkningsprogrammet er *NINA rapport 1679, Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2019*. Fra denne framgår det at det i perioden 2017 til 2019 var et gjennomsnitt på 56 ynglinger på landsbasis.

I Troms og Finnmark er bestandsmålet for gaupe ti familiegrupper hvorav fire skal være i Finnmark. Over årene 2017, 2018 og 2019 har det blitt registrert henholdsvis 6, 4 og 5 familiegrupper i regionen. Imidlertid ser det ut til at det registreringssesongen 2019/2020 per dato har blitt registrert rundt ti familiegrupper, hvorav tre er registrert i Finnmark. Registreringer vinteren 2019/2020 indikerer at gaupebestanden har tatt seg opp i Nord-Troms siste år.

Siden 1.1.2018 er det i region 8 registrert en avgang på ni gauper; to voksne hanngauper skutt på skadefelling i februar/mars 2018, i Porsanger og Kvæningen samt to gaupeunger påkjørt av bil i november/desember 2019 i Nordreisa og Kåfjord. En unggaue ble skutt på skadefelling i Lyngen 16.2.2020, en voksen hunn ble skutt på skadefelling i Tana 29.2.2020, en voksen hann ble skutt på skadefelling i Nordreisa 12.3.2020, en voksen hunn ble skutt på skadefelling i Porsanger 24.3.2020 og en voksen hann ble skutt på skadefelling i Storfjord 5.5.2020.

Forvaltningsmål for rovvilt

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er to-delt, jf. rovviltforliket av 2004. Den to-delte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Et viktig virkemiddel i norsk rovviltforvaltning er såkalt differensiert forvaltning. Dette innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene, såkalte A-områder. Utenfor A-områdene skal beitedyr prioriteres og disse områdene kalles B-områder.

I forvaltningsplan for rovvilt i region 8 Troms og Finnmark fremgår regionale forvaltningsmål for store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder.

Fylkesmannens vurderinger

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at gaupa og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at gaupe forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Skadefelling skal avhjelpe akutte situasjoner som kan oppstå og er ikke et virkemiddel for å regulere bestanden.

Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, *Gaupe og jerv i Troms og Finnmark, Statusrapport Scandlynx 2012–2013*, og NINA rapport 1200, *Gaupe og jerv i reinbeiteland, Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014*.

Området hvor det søkes om skadefelling ligger i A-området for gaupe. Området er også viktig kalvingsland og sommerbeite for rein. Per 7. mai går det frem av Rovbase at SNO ved skrubben har undersøkt fire rein den 1.5.2020, tre av disse er dokumentert/antatt tatt av gaupe og ett er antatt tatt av fredet rovvilt, vi ser det som sannsynlig at også dette er tatt av gaupe. I Skakterdalen er ett reinkadaver undersøkt den 1.5.2020, dette er dokumentert drept av gaupe. I området Vanasvarri er sju reinkadaver undersøkt 27.4–29.4.2020, av disse er to dokumentert/antatt tatt av jerv mens fire er dokumentert/antatt tatt av fredet rovvilt og ett har ukjent dødsårsak. Vi vurderer det som mer sannsynlig at disse fem skyldes jerv enn gaupe.

Vi er klar over at reinen går spredt og at det er vanskelig å finne kadaver tidsnok for å dokumentere skade. Vi er også klar over at det blir vanskelig å gjennomføre effektive forebyggende tiltak under kalvingsperioden. Derfor har vi gitt akuttmidler til utvidet tilsyn i tidsrommet 25.4–14.5., for å forebygge ytterligere tap, og for å få bedre oversikt over tapssituasjonen. Det utvidede tilsynet har så langt ikke avdekket ekstraordinære tap til gaupe.

Konklusjon

Fylkesmannen avslår søknad om skadefellingstillatelse på gaupe. Vi kan ikke se at fellingstillatelse på gaupe i dette og tilsvarende tilfeller, i A-området for gaupe, er forenlig med å opprettholde bestandsmålet for gaupe i regionen. Vi vektlegger bestandssituasjonen for gaupe de siste tre årene. Vi vektlegger også at det ikke er dokumentert ekstraordinære tap til gaupe etter at utvidet tilsyn er satt inn.

Med hilsen

Bente Christiansen
miljødirektør

Andreas Vikan Røsæg
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent